

РЕШЕНИЕ

№ 22659

гр. София, 05.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав, в
публично заседание на 13.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **1719** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.112, ал.1, т. 4 от Закона за здравето, вр. чл. 145 – 178 АПК.

Образувано е на основание изпратена от НЕЛК постъпила жалба от А. Е. Д. от [населено място] срещу Експертно решение № от зас. №98 от 09.12.2025 г. на Специализиран състав на НЕЛК по вътрешни, хирургични нервни и ССЗ, в частта му, по т.13, в която се определя срок на определения процент неработоспособност – 01.06.2026 г. , 1 година, както и в частта му по т.14, в която като начална дата на инвалидизацията е определена дата 22.10.2025 г.

Според жалбоподателя оспорените части от Решението на НЕЛК са незаконосъобразни, поради допуснати от административния орган съществени нарушения на административно производствените правила и неспазване на установената форма, както и поради противоречието им с материалноправните разпоредби, несъответствието им с целта на закона и необоснованост. Твърди, че неправилно е определена датата на инвалидизиране, тъй като не попада в нито една от изчерпателно изброените в чл.71 от НМЕ хипотези. По отношение на определения срок на инвалидността твърди, че заболяването му е хронично и на практика е изключена възможността за пълно възстановяване през следващите години. НЕЛК не е изложил мотиви защо приема, че едногодишният срок е правилно определен, при което се твърди, че е налице липса на мотиви. Освен това в тази му част решението противоречи на чл.69, ал.1 НМЕ. По тези съображения, подробно мотивирани и доразвити в представени писмени бележки се иска отмяна на решението в оспорените му части, като преписката се върне на НЕЛК със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона при определяне на началната дата на инвалидност, срока на ТНР и крайната дата на ТНР, а именно, че за начална дата на инвалидизиране следва да бъде

определена датата 01.10.2024 г., когато е бил освидетелстван от ТЕЛК и са предоставени всички необходими документи за това и че следва да бъде определен тригодишен срок на инвалидност и крайна дата - първо число на месеца, през който изтича тригодишния срок, считано от определената начална дата. Претендира се присъждане на разноски.

Ответникът, НЕЛК - Специализиран състав по вътрешни, хирургични нервни и ССЗ, чрез процесуалния си представител юрисконсулт Е. Д., в представени на 09.03.2026 г. и на 12.05.2026 г. становища, оспорва жалбата с доводи за нейната неоснователност. Твърди, че не са налице нарушения, обуславящи отмяна на решението в оспорените му части. Счита, че изготвената СМЕ не опровергава медицинските и правни изводи на НЕЛК относно вида и степента на увреждането, а единствено преви различен извод относно срока на инвалидност. В тази връзка посочва, че при постановяване на решението е съобразена разпоредбата на чл.69, ал.1 от НМЕ, като срокът от една година е определен с оглед необходимостта от експертно наблюдение и динамиката на заболяването в период на активно лечение, в каквато насока са и твърденията на вещото лице. Именно поради липсата на стабилно състояние и непостигната ремисия НЕЛК е приела, че е налице необходимост от по-кратък срок на инвалидност с цел проследяване на терапевтичния ефект и евентуалната промяна в здравословното състояние. По подробно изложени съображения се иска жалбата да бъде отхвърлена. Претендира се присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение. Иска се разноските на оспорващия да не бъдат присъждани в прекомерен размер. не е изразила становище по жалбата.

Заинтересованите страни, ТЕЛК – I състав МБАЛ – П. “ АД, [населено място]; Агенция за хора с увреждания; ТП на НОИ – С.; РДСП – С. и П. Б. (България) ЕАД, [населено място], конституирани с Определение №6222/16.02.2026 г., редовно призовани, не са изразили становище по жалбата.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложена е административната преписка по издаване на обжалвания административен акт и МЕД на А. Е. Д. от [населено място]. Назначена е и е приета съдебно-медицинска експертиза, изготвена от вещото лице д-р Р. Х., което не е оспорено от страните.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

От приложените към МЕД на оспорващия документи е видно, че с ЕР на ТЕЛК – I състав при „МБАЛ – Пазарджик“ АД, [населено място] №93616/01.10.2024 г. на А. Д. е бил определен 52% трайно намалена работоспособност за срок от 2 години – до 01.10.2026 г. с начална дата 01.10.2024 г. с водеща диагноза „Хроничен нефритен синдром“, поради общо заболяване „Хроничен нефритен синдром“.

Срещу това ЕР е подадена жалба от освидетелстваното лице, с която е поискано от НЕЛК да го измени в частта относно оценката на трайно намалена работоспособност и степента на увреждане. Постановено е ЕР №91078/16.05.2025 г. на НЕЛК - Специализиран състав по вътрешни, хирургични, нервни и ССЗ, с което ЕР на ТЕЛК е изцяло отменено и преписката е върната за ново освидетелстване. Видно от мотивите, до този извод се е стигнало поради допуснати несъответствия между диагнозата. Установен е хроничен нефритен синдром – дифузен мезонгиопролиферативен г.н.хбз – 3 ст. ХБН – 2 ст /креатинин – 230,00/, което обуславя 50% по Ч.9, Р. 19, т.1, като е прието, че посочената отправна точка се отнася към загуба на един бъбрек при здрав друг бъбрек с оценка 20%. Посочено е също, че за диагнозата АХ. I-II ст- без застойна сърдечна недостатъчност – 10 5 по ч.4, р.6, т.1 не е посочен % ТНР. Посочено е, че при постановяване на новото решение ТЕЛК следва да се съобрази с дадените указания и да издаде новото си решение в кратък срок, поради допуснати нарушения не по вина на лицето.

От ТЕЛК – I състав при „МБАЛ – Пазарджик“ АД, [населено място] е издадено ЕР №92851/18.06.2025 г., с което на лицето е определен 48% ТНР за срок от 1 година, считано от 18.06.2025 г. до 01.06.2026 г., при водеща диагноза Други прояви на хронична бъбречна недостатъчност, същото общо заболяване и изброени придружаващи заболявания.

И това ЕР на ТЕЛК е обжалвано пред НЕЛК с доводи за неправилно определен % ТНР, с искане да бъде определен по-дълъг срок на ТНР, отчитайки хроничния и рецидивиращ характер на заболяването и да се възстанови датата на инвалидизиране от първоначално издаденото ЕР на ТЕЛК от 01.10.2024 г. По жалбата е издадено ЕР №92702/22.10.2025 г. на НЕЛК - Специализиран състав по вътрешни, хирургични, нервни и ССЗ, с което оспореното ЕР на ТЕЛК е отменено по оценката, по ДИ по СИ, като е определен 80% ТНР за срок от 1 година с начална дата 20.10.2025 г. до 01.06.2026 г.

След като е получил решението на 19.11.2025 г., освидетелстваният е депозирал молба на 20.11.2025 г., с твърдения, че са допуснати фактически грешки, изразяващи се в разлика между обосноваването в мотивите на ЕР и посоченото в диспозитивната част на същото, а именно: в т.14 е определена дата на инвалидизация 20.10.2025 г., като е определен срок 1 година, но като дата на изтичане на срока е посочена дата 01.06.2026 г., при коте или датата на инвалидизация, или крайната дата на изтичане на срока е сгрешена. Посочено е, че според него началната дата на инвалидизиране следва да е от момента на освидетелстването от ТЕЛК, тъй като забавянето в произнасянето не е по негова вина. Посочено е също, че освен горното НЕЛК не се е произнесла по искането да бъде определен по-дълъг срок на ТНР, който да съответства на състоянието му. Твърди и моли да бъде прието, че с оглед на характера на увреждането, динамиката на развитие и възможности за възстановяване, на основание чл.69, ал.1 НМЕ срокът на инвалидност следва да е три години.

По така подадената молба и на основание чл.113, ал.2 от ЗЗ НЕЛК се е произнесъл с оспореното в настоящото производство ЕР №/09.12.2025 г., с което е отменил оценката, по ДИ по СИ, отменил е свое ЕР №92702/22.10.2025 г. и е коригирал техническа грешка. С това ЕР е определен 82% ТНР за срок от 1 година, дата на инвалидизиране 22.10.2025 г. и срок на инвалидизиране до 01.06.2026 г. В мотивите на решението е посочено, че в обжалваното ЕР на ТЕЛК е определена дата на инвалидизиране – 18.06.2025 г., която е датата на освидетелстване в ТЕЛК по чл.70, ал.5 от НМЕ – лицето работи. Мотивирал се е, че съгласно чл.70, ал.1 НМЕ датата на инвалидизиране се определя когато се определи процента на намалена работоспособност /вид и степен на увреждане/. Позовал се е на разпоредбата на чл.113, ал.1 от ЗЗ, съгласно която решенията на органите на медицинската експертиза, които не са обжалвани или редът за обжалването им е изчерпан, са задължителни за всички лица, органи и организации в страната, като в настоящия случай няма ЕР на ТЕЛК, което да е придобило стабилитет. Освен това е посочено, че към този момент лицето няма установена начална дата на инвалидизиране. Доколкото това производство е второ по ред пред НЕЛК, след едно произнасяне по реда на чл.51, ал.1, т.3 ПУОРОМЕРКМЕ, в същото НЕЛК следва да се произнесе по същество с оглед разпоредбата на чл.51, ал.1 ПУОРОМЕРКМЕ. В тази връзка е прието, че датата на инвалидизиране следва да се определи към момента на постановяване на решението, тъй като се касае за първо освидетелстване на лицето. Посочена е ДИ – 20.10.2025 г., като дата на освидетелстването в НЕЛК. След като подробно са описани диагнозите и заболяванията на лицето и съответните терапии е приета диагноза: №03.3 Хроничен нефритен синдром дифузен мезиангиопролиферативен гломерулонефрит без постигната ремисия, №18.8 ХБЗ 3 ст. – 80 % по ч.9 р.19 т.7.1 в период на активно лечение до постигане на ремисия. Срокът на инвалидност е пореден на 1 година с оглед експертно наблюдение съгласно чл.69, ал.1 НМЕ.

Решението е получено от оспорващия на 13.01.2026 г.

За изясняване на спорните факти по делото е изслушана и приета съдебно-медицинска експертизата, според която заболяването IgA гломеронефритът /болест на Б./, от което лицето страда от м. декември 2022 г., е хронично рецидивиращо мезангиопрофилеративно аутоимунно заболяване, което се характеризира с депониране на Ig A имуноглобулин в бъбречните гломероли, като в повечето случаи се откриват и Ig G и C3 фракция на комплемента. Според изложеното от вещото лице прогнозата при заболяването обикновено е добра – традиционно IgA гломеронефритът има бенигнен ход на развитие. При около 1/3 от пациентите терминална бъбречна недостатъчност се развива за следващите 10 – 20 години /при около 15 – 20% - в следващите 10 години и при до 30% - в следващите 20 години/. При друга 1/3 от пациентите се постига спонтанна ремисия и не се стига до бъбречна недостатъчност. Вещото лице е посочило, че лечението включва прилагане на различни имуномодулиращи средства, целящи постигане на продължителни ремисии и подобряване на бъбречната функция. В процесния случай вещото лице е установило, че след поставената диагноза са проведени множество хоспитализации с установяване на белег на клинична активност, като постепенно към лечението са добавяни различни медикаменти, подробно описани. В последната приложена по делото епикриза от м. юни 2025 г. е поставена окончателна диагноза, като е обсъждано прилагане на друг патогенетичен медикамент поради незадоволителен ефект от проведено лечение с предходните. От приложената медицинска документация е изведен извод, че за около три години лечение не е постигната задоволителна клинична ремисия, въпреки че се установява леко подобрене, като за следващите три години се предвижда лечение, което цели постигане на задоволителен ефект. Според вещото лице перспективата за продължаване на лечението с проследяване на ефекта от него цели обосновано очакване да продължи тенденцията към подобрене на състоянието на лицето и подобрене на ТНР. Вещото лице заявява, че динамиката на заболяването е по-скоро неизвестна поради това, че е трудно податливо на биологично, патогенетично и симптоматично лечение, като се отчита подобрене в приложените епикризи. Динамиката на развитие на увреждането и възможността за възстановяване е несигурна и предполага продължително лечение и проследяване. Предвид това и с оглед незадоволителния ефект от проведеното до сега лечение и прогнозите в конкретния случай вещото лице счита, че е коректно срокът на инвалидизиране да бъде определен на три години.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е депозирана в законоустановения в чл.149, ал.1 АПК, вр. чл.112, ал.1, т.4 ЗЗ срок. Оспореното решение е получено на 13.01.2026 г., а жалбата срещу него е подадена на 27.01.2026 г. Спазени са изискванията на закона и жалбоподателят е надлежна страна, поради което е процесуално ДОПУСТИМА. Разгледана по същество, настоящият съдебен състав счита, че същата е и ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт, на всички основания по чл.146 АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

На първо място следва да се посочи, че производството пред НЕЛК, завършило с оспореното в настоящото производство ЕР, е започнало по подадената на 20.11.2025 г. молба от освидетелстваното лице, с която е поискано да се извърши поправка на допуснати в издаденото на 22.10.2025 г. ЕР технически грешки по реда на чл.62, ал.2 АПК относно началната дата на инвалидизиране и крайната дата на инвалидизиране, с твърдение, че същите са грешно и

неправилно посочени. В молбата е посочено, че като начална дата на инвалидизирането следва да е датата на първото издадено от ТЕЛК ЕР. В производство по чл.113, ал.2 ЗЗ, която разпоредба допуска преразглеждане на неправилни или противоречиви решения на нейните състави в тримесечен срок от издаването им съставът на НЕЛК е издал ново ЕР поради техническа грешка в ЕР от 22.10.2025 г., което е отменено с процесното.

Доколкото процесното решение е издадено от същия състав на НЕЛК, който е издал и поправеното и отменено предходно решение, съдът приема, че същото е издадено от компетентен орган в кръга на правомощията му по чл.113, ал.2 ЗЗ и в предвидения в тази разпоредба срок. Предвид изложеното съдът намира, че процесното ЕР на НЕЛК не е нищожен административен акт.

Актът е издаден и в установената от закона писмена форма, доколкото съдържа посочените в разпоредбата на чл.61 от НМЕ реквизити. Посочени са фактическите и правните основания за издаването му по отношение на определената начална дата на инвалидизиране, но липсват такива по отношение на определената крайна дата – 01.06.2026 г. Срокът на ТНР не е променен, като в мотивите на решението е изложено, че определеният срок от 1 година е с оглед експертно наблюдение.

Не се установява да са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да обуславят отмяната на акта на това основание.

Съдът приема, че при издаване на ЕР в оспорените части, решението е издадено в нарушение на материалноправните норми и в несъответствие с целта на закона.

Съдът намира, че неправилно НЕЛК е приел, че като начална дата на инвалидизирането следва да е датата, на която е издадено предходното негово ЕР от 22.10.2025 г. Неправилен е изводът му, че в това решение за първи път е определен процент намалена работоспособност /вид и степен на увреждане/.

Правилно ответникът е приел, че доколкото освидетелстваното лице работи, по който въпрос няма спор, а това е видно и от приложените доказателства, за определяне на датата на инвалидизиране приложение намира разпоредбата на чл.70, ал.5 НМЕ. Съгласно тази разпоредба когато лицето работи, за дата на инвалидизиране се определя датата на освидетелстването. Неправилен обаче е изводът му, че лицето е освидетелствано едва с ЕР на НЕЛК от 22.10.2025 г. Видно е от данните по делото, което се прие за установено и по-горе в мотивите, че първото ЕР на ТЕЛК, с което на лицето е определен % ТНР е ЕР на ТЕЛК – I състав при „МБАЛ – Пазарджик“ АД, [населено място] №93616/01.10.2024 г. Със същото на А. Д. е бил определен 52% трайно намалена работоспособност за срок от 2 години – до 01.10.2026 г. с начална дата 01.10.2024 г. с водеща диагноза „Хроничен нефритен синдром“, поради общо заболяване „Хроничен нефритен синдром“. Вярно е, че това ЕР, както и последващото издадено от ТЕЛК, са отменени, но отмяната не е основание да се приеме, че датата на инвалидизиране следва да е друга. Датата на инвалидизиране е тази на освидетелстването - 01.10.2024 г., тъй като началната дата на инвалидизиране е свързана с определянето на процент трайно намалена работоспособност, по силата и на чл.70, ал.1 от НМЕ, какъвто процент за първи път е определен именно при това освидетелстване на 01.10.2024 година. Безспорно към тази дата лицето е страдало от заболяването, посочено в процесното ЕР и дало основание на административния орган да приеме и определи 82% ТНР. Неправилността на отменените ЕР на ТЕЛК не е по вина на лицето, поради което отмяната им не следва да рефрлектира върху правната му сфера. След като безспорно е установено, че към датата на първото ЕР на ТЕЛК, лицето е страдало от същите заболявания, неправилно посочени от ТЕЛК, то следва извода, че именно датата на

издаване на първото решение следва да е и ДИ. Като е приел противното, ответникът е издал незаконосъобразен акт в тази му част, в противоречие с разпоредбата на чл.70, ал.5 от НМЕ, който следва да бъде отменен.

Процесното ЕР е неправилно и в частта му по т.13 относно срока за определения %ТНР, както по отношение на посочената крайна дата, така и по отношение на срока на ТНР. Както се каза вече, в решението липсват мотиви защо при определен срок на инвалидност от 1 година с начална дата 22.10.2025 г. като крайна дата е посочен 01.06.2026 г. Съгласно чл.69, ал.2 НМЕ крайната дата на срока на инвалидизиране е 1-во число на месеца, през който е било извършено освидетелстването. Като е приел, че освидетелстването е извършено на 22.10.2025 г. в противоречие с посочената разпоредба на чл.69, ал.2 НМЕ НЕЛК е определил крайната дата на 01.06.2026 г. Предвид това и в тази му част решението като неправилно следва да бъде отменено.

За да се определи крайната дата на срока на инвалидизиране на първо място следва да се прецени дали правилно е прието от НЕЛК, че същият следва да е 1 година.

В тази връзка настоящият съдебен състав приема следното:

В разпоредбата на чл.101а 33 е предвидено срокът на решението за степента на трайно намалена работоспособност да се определя в зависимост от характера на увреждането, динамиката на неговото развитие и възможностите за възстановяване на работоспособността. В разпоредбата на чл.69, ал.1 НМЕ е регламентирано, че срокът на инвалидността е от една до три години в зависимост от характера на увреждането, динамиката на неговото развитие и възможностите за възстановяване.

В случая безспорно се установи, и няма спор по този въпрос, че водещото заболяване, от което страда освидетелстваното лице, е хронично рецидивиращо мезангиопрофилеративно аутоимунно заболяване. От заключението на вещото лице се установи, че лечението е продължително и интензивно, като в конкретния случай за около три години не е постигната задоволителна клинична ремисия. Що се отнася до динамиката на заболяването, вещото лице заявява, че същата е несигурна и предполага продължително лечение и проследяване. Заболяването е трудно податливо на биологично, патогенетично и симптоматично лечение. При това положение и като се вземе предвид незадоволителния в случая ефект от тригодишното лечение, следва извод, че в случая срокът на ТНР следва да се определи на 3 години.

При това положение като крайна дата на срока на инвалидизиране следва да бъде посочена дата 01.10.2027 г.

По тези съображения оспореното ЕР на НЕЛК следва да бъде отменено в частта, в която са определени датата на инвалидизиране, срока на инвалидизиране и крайната дата на последния, а преписката – да бъде върната на органа за ново разглеждане при условието на чл.173, ал. 2 от АПК и ново произнасяне, при съобразяване с указанията, дадени в мотивите на настоящото решение.

При този изход на спора основателно е своевременно направеното от оспорващата искане за присъждане на направените от нея разноски. Видно от представените доказателства, същата е заплатила държавна такса 5,11 евро и 250 евро за изготвяне на СМЕ и 500 евро адвокатско възнаграждение, което съдът намира за съразмерно по отношение на фактическата и правна сложност на делото и обема на извършената работа. Следователно НЕЛК следва да бъде осъдена да му заплати на основание чл.143, ал.1 АПК деловодни разноски в размер на 755,11 евро /седемстотин петдесет и пет евро и 11 евроцента/.

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2, вр. чл.173, ал.2 АПК
Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Експертно решение № от зас. №98 от 09.12.2025 г. на Специализиран състав на НЕЛК по вътрешни, хирургични нервни и ССЗ, в частта му, по т.13, в която се определя срок на определения процент неработоспособност – 01.06.2026 г. , 1 година, както и в частта му по т.14, в която като начална дата на инвалидизацията е определена дата 22.10.2025 г.

ИЗПРАЩА преписката на Специализиран състав на НЕЛК по по вътрешни, хирургични нервни и ССЗ за ново произнасяне, в отменените части на решението, при съобразяване с указанията, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА НЕЛК да заплати на А. Е. Д. от [населено място] деловодни разноски в размер на 755,11 евро /седемстотин петдесет и пет евро и 11 евроцента/.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: